

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito da Unión Europea

Materia	Dereito da Unión Europea			
Código	O03G081V01304			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	• saber
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• saber • saber facer
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CE37	CE45 - Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional	• saber • saber facer
CE38	CE46 - Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber facer • Saber estar / ser
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• saber facer • Saber estar / ser

CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	<ul style="list-style-type: none"> • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
A finalidade desta materia é que o alumno conozca a súa condición de cidadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE37 CE38 CT1 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE: la revisión de los Tratados comunitarios 3. A adhesión de novos Estados
Tema 2. A especificidade do fenómeno comunitario fronte o ordenamento internacional	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
Tema 3. A especificidade do Dereito da Unión Europea fronte ó dereito interno (I)	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
Tema 4. A especificidade do Dereito da Unión Europea fronte ó dereito interno (II)	1. Bases constitucionais da pertencencia á Unión Europea 2. A pertencencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertencencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prexudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
Tema 10. A Aplicación do dereito da Unión Europea (I): Dereitos humanos e cidadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A cidadanía europea
Tema 11. A aplicación do dereito da Unión Europea (II): As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos
Tema 12. A Aplicación do dereito da Unión Europea (II): As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda

Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común
Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea	1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza 2. Control de fronteiras, asilo e inmigración 3. Cooperación xudicial civil e penal 4. Cooperación policial en materia penal

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	19.5	22.5	42
Estudo de casos	19.5	22.5	42
Lección maxistral	33	62	95
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os traballos do aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente, na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos no aula
Estudo de casos	As actividades consistirán na resolución de casos prácticos e exposición na aula
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicaranse ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Na sesión maxistral explicaranse as cuestións fundamentais da materia. Calquera dúbida pode ser consultada tanto na aula como nos horarios de tutoría.
Traballo tutelado	
Estudo de casos	Nos traballos da aula o alumno aplicará os coñecementos adquiridos na sesión maxistral

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2019-2020 Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a súa condición de cidadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea	80	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE37 CE38 CT1 CT3 CT4 CT5

Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor	20	CB2 CB3 CB5 CG4 CT1 CT3 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno coñeza a súa condición de cidadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A impartición e avaliación desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento o área de Dereito Constitucional e o área de Dereito Internacional Público:

-Área de Dereito Internacional Público impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13. Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuatrimestre.

- Área de Dereito Constitucional impartirá o resto de o temario:leccións 3-4; 9-12e 14. Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuatrimestre

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

En canto a **avaliación, cada unha de as áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso proporcional a a súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%**. Cada área, a hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 80% exame final e 20% traballos de aula.

En relación á **proba ou exame final escrito, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento**. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir a súa parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte, é dicir, 2,5 puntos.**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

Os **alumnos que non se sometan a a avaliación continua**, a proba a realizar constará de dúas partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento -que se valorará con un máximo de 4 puntos por cada área de coñecemento- así como a resolución dun caso práctico -que se valorará con un máximo de 1 punto por cada área de coñecemento-, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación final. En todo caso, tanto na proba de desenvolvemento como no caso práctico evaluaránse as mesmas competencias que na avaliación conintuá. **Tanto o exame final como o caso práctico constarán de dous partes, unha por cada Área de coñecemento**. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo de o 50% en cada parte, é dicir, 2,5 puntos. En todo caso, avalianse as mesmas competencias e resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

1.Os alumnos **que seguisen o sistema de avaliación continua** e acudan a segunda oportunidade de exame ,só terán que realizar a parte teórica, que consistirá en preguntas de desenvolvemento, posto que conservarán a calificación obtida nos traballos na aula. Aplicaranse os mesmos criterios de avaliación que para asistentes a 1ª edición de Actas.

2. Os **alumnos que non se seguiron o sistema de avaliación continúa**, os criterios de avaliación son os que constan no apartado de criterios de avaliación para non asistentes 1ª edición de Actas.

3.O exame correspondente a a convocatoria "**Fin de carreira**", os criterios de avaliación son os que constan no apartado de criterios de avaliación para non asistentes 1ª edición de Actas. En todo caso, tanta na proba de examen de desenvolvemento como na resolución de problemas evaluaránse as mesmas competencias que na avaliación continúa.

As datas de exame será as aprobadas en Xunta de Facultade para o curso 2019-2020

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mangas Martín, A y Liñán Nogueras, D.J, Instituciones y Derecho de la Unión Europea, Última Edición, Tecnos

Sobrino Heredia, J.M, Textos para el estudio del Derecho Internacional Público, Derecho de la Unión Europea y el Derecho Internacional de los espacios, 2016, Tirant lo blanch

Bibliografía Complementaria

Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, Curso de Derecho de la Unión Europea, Última Edición, Tecnos

Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), Las Organizaciones Internacionales, Última Edición, Tecnos

Sánchez, Víctor, M (dir), Derecho de la Unión Europea, Última Edición, Huygens Editorial

Sánchez Ramos, B (dir), La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa, 2013, Tirant lo blanch

Recomendación

Materias que continúan o temario

Unión Europea, constitución e medio ambiente/O03G081V01913

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Dereito internacional público/O03G081V01303

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204
